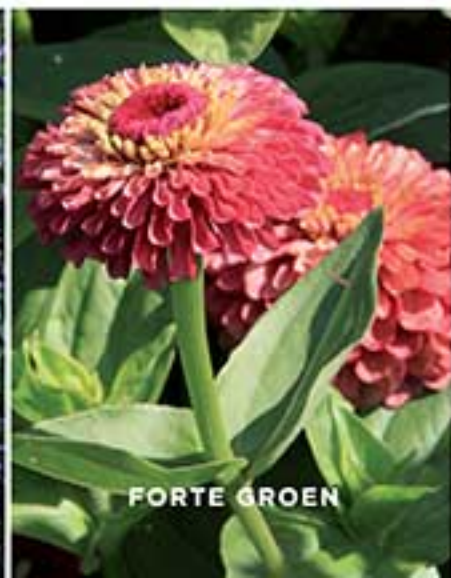

ZAAIEN & STEKKEN • RIJKE BLOEIERS • HANGING BASKETS • KWEKERS • BORDER, POT & BAK • INSPIRATIETUINEN

JULIA VOSKUIL

EENJARIGEN & CO

Zomerbloemen, van afrikaantje tot Zinnia

FORTE GROEN

Dit is een uitgave van
Forte Uitgevers BV
Postbus 684
3740 AP Baarn

Auteur

Julia Voskuil, Gouda

Eindredactie

Mariëtte van der Goen, Hilversum

Omslagontwerp

Studio Wouke Boog, Dordrecht

Foto's

Julia Voskuil

Opmaak binnenwerk

Studio Wouke Boog, Dordrecht

ISBN 978 94 6250 015 0
NUR 424

© 2015 Forte Uitgevers BV, Baarn
Alle rechten voorbehouden. Niets uit
deze uitgave mag worden verveelvoudigd,
opgeslagen in een geautomatiseerd
gegevensbestand, of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij
elektronisch, mechanisch, door fotokopieën,
opnamen of enige andere manier, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming
van de uitgever.

Voor meer informatie over de uitgaven van
Forte Uitgevers: www.forteuitgevers.nl

Alle informatie in dit boek is naar beste weten en kunnen
verwerkt. Zorgvuldigheid bij het in praktijk brengen ervan is
echter geboden. De uitgeverij en de schrijver dragen geen
enkele aansprakelijkheid voor eventuele schade op persoonlijk,
materieel of financieel gebied die uit het gebruik van de
onderhavige materialen en methoden kunnen voortvloeien.

JULIA VOSKUIL

EENJARIGEN & CO

Zomerbloemen, van afrikaantje tot Zinnia

FORTE GROEN

INHOUD

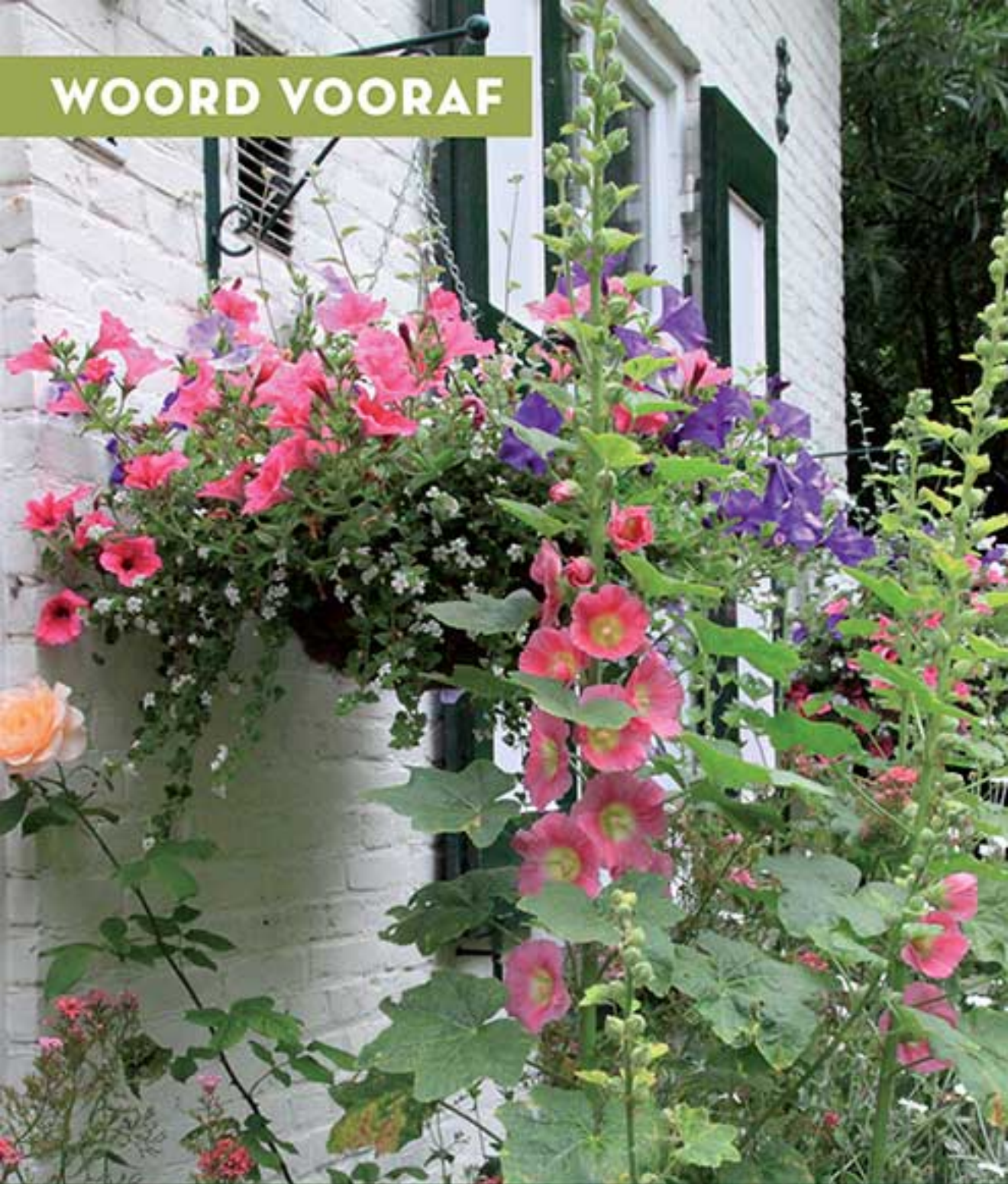
Speelse mengeling in repeterende kleuren: blauw (*Agapanthus* en *Salvia patens*), zachtgeel en rood (siertabak, *Nicotiana* 'Tinkerbell' en donkerbladige dahlia's 'Moonfire' en 'Catherine Deneuve', oranje-rood). Bladverliezende *Agapanthus* kan overwinteren op een zonnige plek in niet te natte grond. Als rustig accent is palmkool of Toscanaanse kool (*Brassica oleracea* var. *palmifolia*) gebruikt, wintergroen. Schiet de kool in het voorjaar door, dan kunnen de gele bloempjes in een salade.

Locatie: De Kleine Plantage

WOORD VOORAF

1.	SORTIMENT EN GEBRUIK	8
2.	BORDERS EN COMBINATIES	14
3.	NATUURLIJK TUINIEREN	26
4.	POTTEN	38
5.	'HANGING BASKETS' EN ANDERE HANGMANDEN	46
6.	BLADPLANTEN	52
7.	WEEFPLANTEN EN GRASSEN	58
8.	KLIMMERS EN HANGERS	64
9.	EETBAAR	70
10.	VERZORGING	74
11.	EEN BEETJE PLANTKUNDE	78
12.	EENJARIG OF VORSTGEVOELIG	82
13.	TWEEJARIGE PLANTEN	90
14.	PLANTEN KOPEN	98
15.	ZAAIEN EN STEKKEN	128
16.	PLUKTUINEN EN SNIJBLOEMEN	140
17.	TUIN- EN SNIJBLOEMEN A-Z	150
18.	DRACHTPLANTEN, BEVLOGEN BLOEMEN	158
19.	GEUR	164
20.	ADRESSEN	166
21.	REGISTER	170

WOORD VOORAF

1. Fleurig welkom

In de *hanging basket* een combinatie van hangpetunia's (*Surfinia*) met witbloeiende *Salvia*, ook bekend als *Bacopa*. Knip te lange stengels af. Het geheim van langdurige bloei is dagelijks water geven en wekelijks voeding. Tegen een zonnige gevel voelen stokrozen (*Alcea rosea*) zich thuis, tweejarig en vaak uitzaaiend. *Locatie: Rammekenshof*

Dit boek beschrijft een groot sortiment eenjarige planten in combinaties met tweejarige en niet-winterharde soorten. Het uitgangspunt is het aanbod dat te vinden is bij gespecialiseerde, kleinschalig werkende kwekerijen. Hier is de keus het grootst en kun je veel aparte soorten vinden. De planten worden opgekweekt uit zaad en deels uit stek. Er komt veel kennis en handwerk aan te pas. Vaak hebben deze kwekers ook zaden van aparte een- en tweejarige planten te koop, al dan niet via hun webshop. Wie graag zelf wil zaaien en planten opkweken komt hier dus ook ruimschoots aan z'n trekken.

2. Veel soorten komen van oorsprong uit warmere klimaatgebieden, waar ze meerjarig zijn, *Sutera* bijvoorbeeld. Moet vorstvrij overwinteren (als stek). In de vollegrond kunnen sommige een zachte winter in een zeeklimaat overleven, maar ze zijn 'niet betrouwbaar winterhard'. Zo'n plant is prachtkaars (*Gaura lindheimeri* 'Siskiyou Pink'). Mooi in natuurlijke combinaties met bijvoorbeeld rode salie (*Salvia cocinea* 'Lady in Red') en vedergras (*Stipa tenuissima* 'Ponytails'), uitzaaiend op een zonnige plek. Vedergras wordt ook wel engelenhaar genoemd.

Combinatie: Jacqueline van der Kloet

3. Eenjarig

Slaapbol, maanzaad- of opiumpapaver (*Papaver somniferum*) is een eenjarige plant en sterft dus na de bloei en zaadvorming af. De bloeitijd is kort, maar daarna hebben de zaadbollen sierwaarde. Zaailingen kunnen overal opduiken. Ze laten zich moeilijk verplanten vanwege de penwortel. Lila is de oorspronkelijke kleur, maar als tuinplant zijn talrijke cultivars ontstaan met felle (rode) kleuren en aparte bloemvormen. Ter plaatse zaaien in april-mei of in september op een zonnige plek. Hoogte: 80-100 cm.

1. SORTIMENT EN GEBRUIK

Het moderne rijke sortiment 'zomerbloeiërs' wordt nog wel aangeduid als 'zomergoed' of 'perkgoed', maar met stijve bloemperken hebben al die mooie planten niets van doen. In de jaren tachtig kwam 'natuurlijk tuinieren' in zwang en in de 21^e eeuw werden de winters zachter. Daarmee kon het aanbod eenjarigen een grote vlucht nemen. Behalve in de zomer bloeiende een- en tweejarige planten werd het sortiment uitgebreid met soorten uit warmere klimaatgebieden, die gevoelig zijn voor kou maar zich in de zomer van een zeeklimaat prima thuis voelen. Meerjarige soorten kunnen zachte winters zelfs vaak overleven, waaronder diverse soorten salie (*Salvia*).

INNOVATIE

Veredelingsbedrijven spelen in op de toenemende populariteit van eenjarige zomerbloemen wereldwijd. Er zijn veredelingsprogramma's opgezet om gezonde, beter weerbestendige rassen te ontwikkelen, met een rijke bloei en sprekende bloem- en bladkleuren. Van *Petunia* werden bijvoorbeeld mooie hangende vormen gecreëerd met de merknaam Surfinia®. Bij *Verbena* is door kruising de Vegas-serie ontstaan, rassen die minder of niet gevoelig zijn voor de schimmelziekte meeldauw. De soepele stengels vol bloemen zijn ideaal voor het uit Engeland overgewaaide fenomeen 'hanging baskets'. Het maken van mooie combinaties en de verzorging van zulke manden is een hele kunst, maar dan is het effect er ook naar! Zelfs ouderwetse planten zoals struikbegonia (*Begonia semperflorens*), sierniel (*Coleus*) en vlijtig liesje (*Impatiens*) kregen van veredelaars een facelift en passen daarmee wonderwel in moderne plantencombinaties. Van vlijtig liesje zijn bijvoorbeeld kleurrijke kruisingen ontwikkeld zoals de Fiesta-serie. De planten hebben gevulde bloemen in diverse kleuren, bloeien lang en verdragen vrij veel schaduw. Het is in de tuincultuur niet anders dan in de modewereld: oud komt terug in nieuwe vormen en is daarmee geschikt voor eigentijdse toepassingen.

1. *Verbena* (Vegas-serie, links) en hangpetunia (Surfinia).

2, 3. Nieuw type vlijtig liesje, *Impatiens* 'Fiesta Appleblossum', gevuldbloemig en weerbestendig.

4. Nieuw type kattensnor (*Cleome hassleriana*), 80 cm hoog en weinig stekels.

2. BORDERS EN COMBINATIES

Het sortiment biedt zo'n ruime keus, dat het mogelijk is een border met uitsluitend eenjarigen en andere kortlevende planten samen te stellen. Het effect kan spectaculair zijn! Het kleurrijke hoogtepunt ligt in juli en augustus, met een aanloop in juni en afnemende sierwaarde in oktober. Door te combineren met bolgewassen zoals sieruien (*Allium* in tal van soorten), dahlia's en eenjarige siergrassen die laat in de zomer bloeien, kunnen voor- en naseizoen worden verlengd.

Experimenteer met het inzaaien van een kleine border bij het terras, bijvoorbeeld met een mengsel op kleur. Of zaai wilde soorten in een vak in het gazon. Geen kleurrijker planten dan een- en tweejarigen en andere vorstgevoelige soorten! Ze kunnen elke plek opfleuren. Om ervaring op te doen is het handig eerst te experimenteren met een niet te groot plantvak van bijvoorbeeld 120 x 200 cm. Ook een kleine, smalle border is geschikt als proef en een plantvak op kleur. Combinaties op kleur zijn altijd mooi, maar een vlindermengsel is ook een aanrader.

EENJARIGE BLOEMEN

Een zaaiborder heeft het meeste kans op succes als stevige, weerbestendige soorten worden gekozen met een gemiddelde hoogte vanaf circa 40 cm tot ongeveer 120 cm. Geschikte planten zijn bijvoorbeeld leeuwenbekje (*Antirrhinum*), *Bidens*, *Zinnia*, *Salvia*, kattensnor (*Cleome spinosa* en *Cleome hassleriana*), *Verbena*, *Gaura lindheimeri* en ook grassoorten zoals lampenpoetsergras (*Pennisetum setaceum* 'Rubrum') en vedergras of engelenhaar (*Stipa tenuissima*). Deze *Stipa*-soort is een elegant gras dat zich kan uitzaaien en evenals *Gaura* moet worden beschouwd als 'kortlevende vaste plant'. Op een gunstige plek kunnen ze zachte winters overleven.

1. Grote natuurlijke border

Voor deze imposante border zijn eenjarigen en kortlevende vaste planten gebruikt plus dahlia's, een ontwerp in natuurlijke stijl. Zo'n borderontwerp vraagt ervaring en goede kennis van het sortiment want de opbouw moet over een lange periode evenwichtig zijn in hoogte en kleur. Deze border profiteert van de rustige groene achtergrond van hagen en ligt in een gazon. Als in de nazomer het kleureffect van veel eenjarige zaaibloemen langzaam terugloopt, vangen dahlia's dit op. Kattensnor (*Cleome*

spinosa) en ijzerhard (*Verbena bonariensis*) bloeien lang door en komen door hun hoogte boven de andere planten uit. Aan de voorzijde zijn lagere soorten gebruikt zoals meelsalie (*Salvia farinacea* 'Cirrus') met witte bloeiaren naast *Ocimum basilicum* 'Magic Blue', roodbladige basilicum, met lila bloempluimen, gemengd met de zachtroze vlinderachtige bloemen van *Gaura lindheimeri* 'Siskiyou Pink' en *Verbena rigida* 'Polaris', zachtblauw.

Als accentplant is Nieuw-Zeelands vlas (*Phormium tenax* 'Pink Stripe') gebruikt,

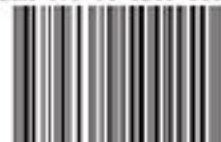
Van 'hanging baskets' tot natuurlijk tuinieren en tuinboeketten, met zomerbloemen kun je alle kanten op. Een- en tweejarigen zijn zó gezaaid, maar minstens zo leuk is het grasduinen bij gespecialiseerde kwekers. Hun sortiment is ongekend groot, rijk bloeiende soorten uit zaad en stek. Geen tuin? Ook op achthoog kun je genieten van geurende *Lathyrus*. Laat je inspireren door de ideeën en toepassingen in dit boek, boordevol foto's. Combinaties in borders, potten en bakken, met bloei van april tot in november. Groen is gezond en van zomerbloemen word je blij. Vier de zomer!

Julia Voskuil is al jaren actief als auteur op het gebied van bloemen en planten. *Eenjarigen & Co* is haar nieuwste boek.

www.forteuitgevers.nl

ISBN 978-94-6250-015-0

9 789462 500150